

CYNGOR GWYNEDD

Dyddiad y cyfarfod:	8fed o Orffennaf, 2021
Teitl yr Eitem:	Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021
Pwrpas:	Cymeradwyo trefniadau ar gyfer cynnal cyfarfodydd y Cyngor er cyfarch gofynion newydd yn Rhan 3 o'r Ddeddf.
Aelod Cabinet:	Cynghorydd Nia Jeffreys
Swyddog (ion) Cyswllt:	Geraint Owen, Pennaeth Gwasanaethau Democratiaeth ac Iwan Evans, Swyddog Monitro

Adroddiad i gyfarfod o Gyngor Gwynedd

1. Y PENDERFYNIAD A GEISIR

Argymhellir bod y Cyngor Llawn yn

- mabwysiadu'r trefniadau a'r protocol ar gyfer parhau i gyfarfod yn rhithiol hyd eu hadolygir yn unol a'r adroddiad.
- Cymeradwyo y newidiadau I'r Cyfansoddiad yn Atodiad B

2. CEFNDIR A RHESYMEG

Rhagair

- Adroddwyd ar Ddeddf Llywodraeth Lleol ac Etholiadau (Cymru) 2021 i'r Cyngor llawn ym mis Mawrth 2021. Mae Adran 47 o'r ddeddf yn sefydlu trefniadau sydd yn caniatáu i aelodau fynychu cyfarfodydd o bell. Mae'n ofynnol i'r Cyngor fabwysiadu trefniadau ar gyfer cyflawni hyn a'u cyhoeddi. Gellir gweld y rhaglen waith yn Atodiad A.

Mynediad i'r Cyhoedd

- Mae hawl mynediad y cyhoedd a'r wasg i gyfarfodydd y Cyngor, ei Bwyllgorau a'r Cabinet yn egwyddor statudol sylfaenol yn Neddfwriaeth Llywodraeth Leol. Yn flaenorol roedd hyn yn seiliedig ar sicrhau mynediad y cyhoedd a'r wasg i'r ystafell/siambr lle cynhaliwyd y cyfarfod (heblaw am faterion Eithriedig). Dylid nodi, er fod yr egwyddorion bron yr un peth, fod trefniadau Cabinet mewn cyfundrefn benodol ar wahân.

3. Mae Rhan 3 Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 yn addasu'r ddeddfwriaeth drwy ganiatáu i'r Awdurdod gynnal cyfarfodydd yn rhithiol. Hynny yw, fod mynediad y cyhoedd a'r wasg yn cael ei ddarparu yn rhithiol. Gall hyn fod drwy we-ddarlledu y cyfarfod ond gall fod drwy ddulliau electroneg eraill sydd yn caniatáu iddynt weld a chlywed y cyfarfod. Felly, lle mae cyfarfod sydd yn llwyr drwy drefn rhithiol, yn hytrach na datgan amser a lleoliad y cyfarfod ar flaen y rhaglen, rhaid datgan sut y gellir cael mynediad i'r cyfarfod.

Cynnal y Cyfarfod

4. Mae rhaid i'r Cyngor yn ôl Adran 47 o'r Ddeddf fabwysiadu a chyhoeddi trefniadau sydd yn golygu fod modd cynnal cyfarfodydd drwy gyfrwng cyfarpar sydd yn caniatáu i bersonau nad ydynt yn yr un lle fynychu'r cyfarfod. Gall cyfarfodydd o'r fath fod yn llwyr drwy drefniadau rhithiol neu yn gyfuniad o gyfarfod sydd yn cael ei gynnal mewn lleoliad gyda rhai yn mynychu o bell. Er y gellir cynnal cyfarfod sydd yn llwyr mewn ystafell gyfarfod neu siambr rhaid dal sicrhau fod modd i'r rhai sydd yn cymryd rhan fynychu o bell. Mae'r term "hybrid" yn cael ei ddefnyddio ar gyfer disgrifio cyfarfodydd sydd yn cael eu cynnal yn y modd yma, er mae'n debyg y bydd yn cynrychioli trefn lled arferol i'r dyfodol.
5. Mae'r ddarpariaeth yma mewn grym ers 1af o Fai eleni. Fel rhan o'r gwaith mae gofyn fod yr Awdurdod yn mabwysiadu a chyhoeddi eu trefniadau ar gyfer cyflawni y gofynion yma a'i ail gyhoeddi os cyfyd newidiadau.
6. Ar hyn o bryd rydym yn parhau i gynnal cyfarfodydd rhithiol yn unig. Mae gwaith prosiect penodol wedi ei sefydlu sy'n edrych ar y gwaith i ddatblygu'r dechnoleg angenrheidiol er mwyn cynnig cyfarfodydd hybrid. Mae'r datblygiadau hyn yn symud yn eu blaen. Bydd yn angenrheidiol sicrhau bod y ddarpariaeth yn dechnolegol rhwydd i'w ddefnyddio ac yn ateb gofynion dwyieithrwydd, materion pleidleisio, gwe ddarlledu ayyb.
7. Mae hyn yn hefyd yn ddarostyngedig i reoliadau Coronafeirws sydd yn berthnasol i'n penderfyniadau ynglŷn a mynychu swyddfeydd.

Deddf Cydraddoldeb 2010

8. Mae'r Cyngor yn ddarostyngedig i ddyletswydd dan Deddf Cydraddoldeb 2010 i ddal sylw priodol at yr angen i ddileu gwahaniaethu, aflonyddu a gormesu anghyfreithlon, ynghyd ag ymddygiadau eraill a waherddir dan ddarpariaethau'r Ddeddf. Yn ogystal mae angen cynyddu cyfle cyfartal a hyrwyddo perthnasau da rhwng y rhai sydd â nodweddion gwarchoddedig a'r rhai nad oes ganddynt (y Dyletswydd Cydraddoldeb Cyffredinol). Yn unol â'r gofyn yng Nghymru, ac er cyfarch y dyletswydd yma, mae Aseiad Ardrawiad Cydraddoldeb wedi ei baratoi. Mae wedi ei atodi yn Atodiad Ch, ac nid yw wedi canfod ardrawiadau fyddai yn arwain at newid yr argymhelliad.
9. Felly, er mwyn ymateb i'r gofynion uchod, awgrymir y dylid sefydlu a chyhoeddi ein trefniadau dros dro tra bo'r gwaith datblygol uchod yn digwydd. Bydd angen

adolygu'r trefniadau yn gyson. Byddwn yn adrodd diweddariad i gyfarfod y Cyngor llawn ym mis Hydref 2021.

10. Mae'r polisi yn cynnwys dwy opsiwn ar gyfer galluogi mynediad i'r cyhoedd yn y tymor byr:

- Gwe ddarlledu byw
- Rhannu dolen i'r cyfarfod fydd yn cael ei gynnal fel webinar

Cyfansoddiad

11. Yn anorffod mae'r newidiadau cyfreithiol yma yn golygu fod rhai elfennau o'r Cyfansoddiad yn gorfod newid i adlewyrchu a chyd ymffurfio gyda'r hawliau cyfreithiol newydd sydd yn bodoli.

12. Bydd hyn yn cynnwys:

1. Newid y diffiniad o Cworwm er cyfarch mynychu o bell
2. Addasu hawliau mynediad y cyhoedd a'r wasg er cydnabod y cyd-destun electroneg newydd a'r trefniadau statudol amgen.

13. Mae'r newidiadau wedi eu hadrodd yn Atodiad B.

Trefniadau Interim

14. Mae Cyngor Gwynedd yn parhau i gynnal cyfarfodydd rhithiol yn unig yn ystod y cyfnod o fis Mai 2021 ymlaen hyd oni nodir yn wahanol. Yn y cyfamser byddwn yn parhau i ddatblygu ein trefniadau ar gyfer cynnal cyfarfodydd hybrid ac yn sicrhau diogelwch dychwelyd i'r siambrau. Byddwn yn adolygu'r sefyllfa yn gyson.

15. Er mwyn sicrhau mynediad i'r cyhoedd i weld a chlywed trafodaethau byddwn yn gwe ddarlledu y cyfarfodydd a ganlyn yn fyw:

- Cyngor llawn
- Cabinet
- Pwyllgorau Cynllunio

16. Ar gyfer cyfarfodydd eraill – bydd nodyn ar flaen y rhaglen yn nodi fod y cyfarfod yn un rhithiol, ond bod modd i aelodau'r cyhoedd gael mynediad i wyllo'r webinar trwy ddilyn y linc perthnasol ar flaen y rhaglen neu gyfarwyddyd amgen.

17. Byddwn yn adrodd yn ôl ar ddatblygiadau technegol i'r trefniadau hybrid i gyfarfod y Cyngor llawn ym mis Hydref 2021. Yn y cyfamser, gall y Pennaeth Gwasanaethau Democratiaeth, mewn ymgynghoriad gyda Chadeirydd pwyllgorau unigol, gytuno i gynnal peilot o unrhyw drefniadau arfaethedig.

18. Noder fod y protocol ar gyfer cyfarfodydd rhithiol wedi ei gynnwys fel atodiad C i'r adroddiad hwn ac yn rhan annatod o'n trefniadau cyfredol.

3. UNRHYW YMGYNGHORIADAU A GYNHALIWDYD CYN ARGYMELL Y PENDERFYNIAD

- 3.1 Ymgynghorwyd gyda'r Pwyllgor Gwasanaethau Democratiaeth ar y trefniadau interim yn eu cyfarfod ar 29/06/2021. Yn ogystal, gan fod trefniadau'r Cabinet ar wahân, adroddwyd ar y bwriadau interim i'r Cabinet ar 06/07/2021.

3.1 SYLWADAU'R SWYDDOGION STATUDOL:

Swyddog Monitro:

Cyd-awdur yr adroddiad

Swyddog Cyllid Statudol:

Dim i'w ychwanegu o safbwynt priodoldeb ariannol.

ATODIADAU I'R ADRODDIAD:

Atodiad A - Rhaglen waith

Atodiad B – Newidiadau i'r Cyfansoddiad sy'n berthnasol i'r Cabinet

Atodiad C – Protocol Cyfarfodydd rhithiol

Atodiad Ch - Aseiad Ardrawiad Cydraddoldeb

